

Asiantuntijalausunto
Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE 117/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali-
ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n
muuttamisesta

17.10.2025

Hanna Sykkö

puheenjohtaja

Suomen potilasasiavastaavat ry. – Finlands patientombud rf.

Potilaan ja asiakkaan aseman ja oikeuksien sekä oikeusturvan toteutuminen (1/2)

- Enimmäismaksun korotus perusteltu
 - Palveluiden saatavuutta edistävä vaikutus
 - Toivottava vaikutus käyttämättömien aikojen vähenemisenä
 - Resurssien käytön kohdentuminen tarkoituksenmukaisesti
-
- Mahdollisimman yhdenmukaiset käytännöt hyvinvointialueille yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta

Potilaan ja asiakkaan aseman ja oikeuksien sekä oikeusturvan toteutuminen (2/2)

- Ajanvarauksen perille pääsyn varmistaminen
 - Laskut perintätoimistolta
- Ohjeet ymmärrettävästi ja riittävästi ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta
 - Asioinnin saavutettavuus
 - Tavoitettavuuden haasteet
 - Monipuoliset asiointikanavat (kaikilla ei mahdollisuutta digiasiointiin, ei ole palvelupistettä)
 - Kustannukset (esim. puhelinasiointi / maksullinen ”jonotusaika”)
- Jälkikäteinen tilanteiden arviointi
 - Puitteiden luominen saavutettavaksi
 - Tavoitettavuushaasteet (esim. asiakasmaksupalvelut, toimintayksiköt)
 - Maksujärjestelyistä sopiminen
 - Hyväksyttävä syy/kohtuuttomuus
 - Tapauskohmainen harkinta -> tosiasiallinen tarkastelu/arviointi ja maksun perimättä jättäminen käytännössä?
 - Oikaisuvaatimusten käsittelyssä osalla toimijoista kohtuutonta viivettä
- Haavoittuvassa asemassa olevien potilaiden ja asiakkaiden sekä erityisten väestöryhmien maksurasituksen kasvu
 - Mielenterveys- ja päihdepotilaat
 - Vammaiset (esim. kuulovammaiset -> joissain yksiköissä tällä hetkellä ainoastaan puhelinasiointi ajanvarauksessa)
 - Ikääntyneet
 - Henkilöt, joilla ei ole mahdollisuutta digiasiointiin
 - Nuoret aikuiset (yli 18v.)
 - Henkilöt, joilla on elämänhallinnan haasteita tai toimintakyvyn rajoitteita
 - Pienituloiset